

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник начальника коледжу
з навчально-методичної роботи
 Г.В. Даниліна
«24» 01 2021 р.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

з навчальної дисципліни
«Ресурсозберігаючі технології на транспорті»
(назва навчальної дисципліни)

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та назва галузі знань)

спеціальності 073 «Менеджмент»
(шифр та назва спеціальності)

Кривий Ріг
2021

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент»
(шифр та назва галузі знань)

з навчальної дисципліни «Ресурсозберігаючі технології на транспорті»
(назва навчальної дисципліни)

Відокремленого структурного підрозділу «Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету». – Кривий Ріг, 2021. – 8 с.

Укладач: викладач I категорії, Кравчук Наталя Василівна
(посада, наук. ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи
обговорено на засіданні кафедри/циклової комісії
транспортної інфраструктури
(назва кафедри/циклової комісії)

Протокол № 10
від «21» 01 2021 р.

Завідувач кафедри/

Голова циклової комісії

 Кравчук Н.В.
(підпис) (П.І.Б.)

ПОГОДЖЕНО

Завідувач

навчально-методичного кабінету

 Кольчак М.М.
(підпис) (П.І.Б.)

«26» 01 2021 р.

1. Пояснювальна записка

З огляду на різноманітність видів і форм ресурсів надзвичайно перспективним є пошук та апробація інструментарію ресурсного забезпечення розвитку транспортного підприємства.

Для забезпечення безперебійного здійснення вантажних і пасажирських перевезень необхідно підтримувати рухомий склад в працездатному стані. Для цього на транспорті є спеціалізовані підприємства, в тому числі приватні, які займаються обслуговуванням і ремонтом автомобілів. Всі вони є споживачами різних видів ресурсів: теплової енергії, електроенергії, води, палива, мастил, мийних засобів і т.п. В умовах неухильного зростання їх вартості питання ресурсо-, енергозбереження набуває особливої актуальності.

Програма курсу передбачає такі елементи навчального процесу: лекції, практичні заняття, самостійну роботу. У лекціях відображені види та класифікація ресурсів транспортних підприємств, процеси організації та управління ресурсами підприємства, способи підвищення енергоефективності, управління ресурсами.

Метою викладання дисципліни є забезпечення спеціальної підготовки, в підсумку якої здобувач вищої освіти одержує необхідні знання та практичні навички в галузі ресурсозбереження на підприємствах транспорту та самостійної роботи з оптимізації і впровадження нових технологій.

Самостійна робота являє собою основний засіб засвоєння здобувачами вищої освіти матеріалу в вільний час. Крім того, додатково, за спеціальним графіком у поза навчальний час, за бажанням здобувача вищої освіти, проводяться під керівництвом викладача для поглиблення знань, а також з метою одержання здобувачами відповідей на окремі незрозумілі питання – консультації.

Дані методичні вказівки є допомогою здобувачам вищої освіти при самостійному опрацюванні лекційного матеріалу та підготовці до практичних занять. Темі винесені на самостійне опрацювання та кількість годин, необхідних для їх виконання, приводяться в програмі курсу.

2. Загальні методичні вказівки

При самостійному вивченні дисципліни, здобувач вищої освіти повинен детальніше розглянути теоретичний матеріал лекцій, вивчити додатковий матеріал, дати відповіді на контрольні питання, щоб поглибити знання з навчальної дисципліни, закріпити отримані знання та навички, ефективніше підготуватися до практичних робіт.

3. Орієнтований тематичний план з тем, які винесені на самостійну роботу

№ розділу, теми	Назва розділу і теми	Кількість годин на самостійну роботу
4 семестр		
Розділ №1. «Основи забезпечення ресурсами підприємств транспорту»		
1.1	Нормативно-правові документи у сфері ресурсозбереження. Основи ресурсозбереження на транспорті	6
1.2	Класифікація ресурсів підприємств	6
1.3	Ресурсна концепція стратегічного управління підприємством	6
Всього за розділом №1		18
Розділ №2. «Загальні принципи та методи ресурсозбереження на транспорті»		
2.1	Енергетичний менеджмент на транспорті	8
2.2	Розподіл ресурсів транспортного підприємства	8
2.3	Управління матеріально-технічним потенціалом підприємства	8
2.4	Енергозберігаючі технології підприємств транспорту	10
2.5	Збереження трудових ресурсів на транспорті	8
2.6	Рациональне використання фінансових ресурсів на підприємствах транспорту	8
2.7	Збереження інформаційних ресурсів на транспорті	8
Всього за розділом №2		58
Всього за 4 семестр		76
Всього за навчальною дисципліною		76

4. Методичні вказівки до самостійної роботи

Розділ «1. «Основи забезпечення ресурсами підприємств транспорту»

Тема №1.1. Нормативно-правові документи у сфері ресурсозбереження. Основи ресурсозбереження на транспорті (Л5; Л11)

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть та обґрунтуйте основні цілі енергетичної політики України.
2. Назвіть та стисло опишіть зміст основних законів України у сфері енергозбереження.
3. Назвіть та стисло опишіть зміст основних Указів Президента України у сфері енергозбереження.
4. Назвіть та стисло опишіть зміст основних постанов Кабінету Міністрів України у сфері енергозбереження.
5. Назвіть первинні і вторинні ресурси, що споживаються транспортними підприємствами. Дайте їх характеристику.
6. Які види відходів утворюються під час експлуатації транспорту і підлягають похованню на звалищах?

Тема №1.2. Класифікація ресурсів підприємств

(Л11)

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняттю «ресурсозбереження».
2. Назвіть та обґрунтуйте вимоги до ресурсозбереження.
3. Яким чином взаємопов'язані вимоги до ресурсозбереження на транспортних підприємствах?
4. Назвіть основні ресурси підприємства.
5. Дайте визначення поняттю «основні фонди». На які види вони поділяються?
6. Дайте визначення поняттю «оборотні кошти». На які види вони поділяються?
7. Під впливом яких показників можуть бути змінені і відбиті якісні і структурні характеристики кадрового складу підприємства?

Тема №1.3. Ресурсна концепція стратегічного управління підприємством (Л15)

Питання для самоконтролю:

1. У чому особливість концепції ланцюга цінностей при розподілі ресурсів підприємства?
2. Які етапи необхідно пройти при застосуванні концепції ланцюга цінностей при розподілі ресурсів?
3. Дайте визначення поняттю «ключові фактори успіху».
4. Від чого залежать ключові фактори успіху транспортного підприємства?
5. У чому полягає важливість і особливість фінансового планування?
6. Назвіть та дайте характеристику типам оперативних бюджетів.
7. У чому полягає метод планування проектів – сітьовий аналіз?

Розділ №2. «Загальні принципи та методи ресурсозбереження на транспорті»

Тема №2.1. Енергетичний менеджмент на транспорті

(Л4)

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте поняття енергетичного менеджменту.
2. Назвіть та обґрунтуйте принципи управління в енергетичному менеджменті.
3. Яким вимогам мають відповідати принципи енергетичного менеджменту?
4. Які методи управління застосовуються в енергетичному менеджменті?
5. У чому полягає метод соціального нормування?
6. У чому полягає організаційно-розпорядчий метод управління в енергетичному менеджменті?

Тема №2.2. Розподіл ресурсів транспортного підприємства

(Л11; Л15)

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає основна мета будь-якої ресурсної стратегії?
2. Назвіть основні показники для розрахунків потреб у ресурсах.
3. Дайте визначення поняттю «промислово-виробничий персонал».
4. Дайте визначення поняттю «трудові ресурси».
5. З якими протиріччями стикаються підприємства, створюючи фінансові стратегії?
6. У чому полягає специфічність інформації, як ресурсу підприємства?

Тема №2.3. Управління матеріально-технічним потенціалом підприємства

(Л6)

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть основні завдання управління матеріально-технічним потенціалом транспортного підприємства.
2. Назвіть та розкрийте суть методів управління матеріальними ресурсами.
3. Розкрийте поняття та склад матеріально-технічного потенціалу підприємства.
4. Опишіть систему показників використання матеріальних ресурсів.
5. Які показники необхідні для розрахунку загальної потреби підприємства у певному виді матеріалу?
6. Які шляхи раціонального використання матеріальних ресурсів ви можете запропонувати діючому транспортному підприємству?

Тема №2.4. Енергозберігаючі технології підприємств транспорту

(Л7; Л11; Л14)

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть основні проблеми ресурсозбереження на автотранспортних підприємствах.
2. Які види втрат завзнають підприємства автотранспорту?
3. На яких принципах базується економія ресурсів на підприємствах транспорту?
4. Назвіть основні види природних втрат ресурсів на автотранспортних підприємствах.
5. Які існують способи зниження втрат ресурсів на автотранспортних підприємствах?
6. Яким чином можна запобігти виробничим втратам ресурсів?
7. Назвіть основні проблеми відходів та способи їх вирішення.

8. Назвіть основні проблеми ресурсозбереження на підприємствах транспорту.
9. Які види втрат завдають підприємства аотранспорту?
10. На яких принципах базується економія ресурсів на підприємствах залізничного транспорту?
11. На яких принципах базується економія ресурсів на підприємствах водного транспорту?
12. На яких принципах базується економія ресурсів на підприємствах повітряного транспорту?
13. Назвіть основні види природних втрат ресурсів на транспортних підприємствах.
14. Які існують способи зниження втрат ресурсів на підприємствах залізничного транспорту?
15. Які існують способи зниження втрат ресурсів на підприємствах водного транспорту?
16. Які існують способи зниження втрат ресурсів на підприємствах повітряного транспорту?
17. Яким чином можна запобігти виробничим втратам ресурсів на транспортних підприємствах?

Тема №2.5. Збереження трудових ресурсів на транспорті

(Л1; Л2; Л6; Л10)

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть основні принципи управління персоналом.
2. Що в себе включають основні теоретичні положення формування системи управління персоналом підприємства?
3. Дайте визначення поняттю «принципи управління персоналом».
4. Які принципи управління персоналом використовують американські і японські корпорації?
5. Які основні положення включають принципи розвитку системи управління персоналом?
6. Назвіть принципи формування унікального кадрового потенціалу транспортного підприємства.
7. Назвіть головні принципи роботи з кадрами.
8. Якими правилами слід керуватися при зниженні затрат на персонал?

Тема №2.6. Рациональне використання фінансових ресурсів на підприємствах транспорту

(Л3; Л13)

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняттю «фінансові ресурси підприємства».
2. Назвіть і обґрунтуйте основний критерій ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.
3. Які фактори впливають на ефективність використання фінансових ресурсів?
4. Назвіть причини підвищення рівня ефективності використання фінансових ресурсів.
5. Назвіть причини зниження рівня ефективності використання фінансових ресурсів.
6. Назвіть основні напрямки оцінки ефективності формування і використання ресурсів підприємства.

Тема №2.7. Збереження інформаційних ресурсів на транспорті

(Л8; Л9)

Питання для самоконтролю:

1. В яких формах знання можуть передаватися іншим людям?
2. Якою специфікою характеризуються інформаційні ресурси при проектуванні інформаційних систем?

3. Які компоненти має інформаційна система?
4. Розкрийте поняття «комп'ютерна інформаційна система підприємства».
5. Розкрийте поняття «інформаційної технології».
6. Назвіть основні напрями використання і отримання інформації на підприємствах.

5. Рекомендовані навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни

1. Богацька Н.М. Шляхи підвищення ефективності управління трудовими ресурсами на підприємстві. (Ужгород, 17-18 жовтня 2014 р). Ужгород, 2014. – С. 60-70.
2. Вербецький В.В., Зайченко В.В.. Підходи до вдосконалення менеджменту забезпечення трудовими ресурсами підприємства. *Наукові записки*. 2012. Вип.12, част. II. – С. 177-179.
3. Гвоздей Н.І., Бондарук І.С., Вінницька О.А., Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз*. 2018. Том 28, № 1. – С. 216-221.
4. ДСТУ 2155-93 Енергозбереження. Методи визначення економічної ефективності заходів по енергозбереженню. – К.: Укртрест, 1995. – 5с.
5. Загірняк М.В., Перерва П.Г, Маслак О.І. Економіка підприємства: магістерський курс. Підручник. Частина I. – Кременчук, 2015. – 736 с.
6. Захаров Е.А. Ресурсосбережение на предприятиях автомобильного транспорта: учеб. пособ. – Волгоград: ИУНЛ ВолгГТУ, 2011. – 72 с.
7. Коломієць Т.В., Роль інформаційних ресурсів у процесі формування інтелектуального капіталу підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. №11. – с. 6.
8. Лозовицький Д.С. Інформаційні ресурси підприємства як новий фактор виробництва ХХІ століття. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2012. №1. – С. 218-228.
9. Лукашевич В.В. Основы управления персоналом. – М.: [Кнорус](#), 2016. – 256 с.
10. Лянденбургский В.В. Основы ресурсосбережения на автомобильном транспорте: учеб. пособие. – Пенза: ПГУАС, 2014. –216 с.
11. Мазур А.О., Кириченко С.О., Методологічні основи ефективного використання ресурсів підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018, Випуск 6 (17). – С. 253-258.
12. Меренкова Л.О., Особливості управління фінансовими ресурсами підприємства на сучасному етапі розвитку економіки України. *Економічна наука*. Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. 2017. – С. 79-83.
13. Тартаковський Е.Д., Аулін Д.О., Коваленко Д.М., Котов М.О. Енергозберігаючі технології в локомотивному господарстві: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. – Ч. 1. – 130 с.
14. Швиданенко Г. О. Управління ресурсами підприємства [Електронний ресурс]: монографія/за заг. ред. Швиданенко Г. О. – К.: КНЕУ, 2014. – 418, [6] с. 424.